

"Озарување на местото"

ГОЛЕМОТО ПРОЛЕТНО ПРОЧИСТУВАЊЕ

Конципирајќи и организирајќи ги автономните дела на 13 ликовни уметници - жени, Абаџиева, заедно со нив, се заложиле за поистинско лице на Скопје, имајќи ја како крајна цел реституцијата на урбаниот вредности.

Соња Абаџиева е повторно во акција. Овојпат, потпомогната од фондациите КултурКонтакт од Австрија и Про Хелветиа од Швајцарија, како и од Градското собрание и од уште неколку градски фирми и компании, таа го сврте вниманието на целиот град со нејзиниот независен проект "Озарување на местото". Конципирајќи и организирајќи ги автономните дела на 13 ликовни уметници - жени, таа, заедно со нив, се заложиле за попристојно лице на Скопје, имајќи ја како крајна цел реституцијата на урбаните вредности. Зашто, како што вели Абаџиева, големата миграција село-град што се случи во последните 35 години од минатиот век, создаде ментален и визуелен хаос и ја деградираше урбаната атмосфера, дури и во центарот на градот.

Според Абаџиева, одлуката во проектот да се вклучат само уметници од женскиот пол, произлегува од самата нивна предилекција да светнуваат, чистат и да го одуховуваат животниот контекст. Затоа, ако жената успева да го одржува редот и хармонијата во семејното микронездо, зошто тоа не

би го правела и во еден друг амбиент, каков што е урбаниот.

И навистина е така и навистина е успешно. Тринаесетте припаднички на македонската ликовна сцена, го направиле градот чудно место и не натераа да ги преиспитаат сопствените етички координати, кога се во прашање градот, неговата култура и еколошката свест.

ШТО ДА НАПРАВИШ...

Кој што направи: **Елизабета Аврамовска** ја трансформираше запустената фонтана во паркот "Жена борец" во впечатлива светлечка водена коцка, поигрувајќи си со водата и со светлината, како базични елементи на местото каде што, вообичаено, голем број скопјани го минуваат своето секојдневие - овојпат без сивило. **Жанета Вангели** размислуваше и реализираше во етичко-еколошките категории. Првиот дел од нејзиниот диптих се состои од компјутерски обработена фотографија изведена на плотер, во димензиите на градските билборди, на којашто експлицитно "се репрезентира прекиниот на картезијанскиот дуализам изразен преку Cogito ergo sum, како прекин на рациото по себе. Делото е на-

рувајќи си со водата и со светлината, како базични елементи на местото каде што, вообичаено, голем број скопјани го минуваат своето секојдневие - овојпат без сивило. **Жанета Вангели** размислуваше и реализираше во етичко-еколошките категории. Првиот дел од нејзиниот диптих се состои од компјутерски обработена фотографија изведена на плотер, во димензиите на градските билборди, на којашто експлицитно "се репрезентира прекиниот на картезијанскиот дуализам изразен преку Cogito ergo sum, како прекин на рациото по себе. Делото е на-

Гордана Вренцоска,
Мека бариера

Наташа Димитриевска,
Одржувај чисто

Христина Иваноска,
Бул. Христина Иваноска Сверот 1078/24

Моника Мотеска,
Лазење по бело

Вана Урошевиќ,
Чистење во антикварница

Искра Димитрова,
Плоштад - Утопија Скопје

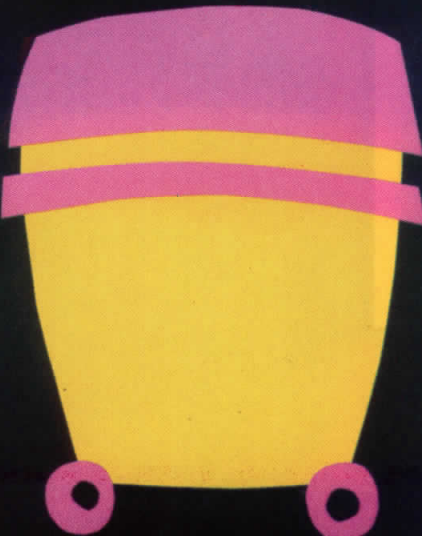
Славица Јанешлиева
и Ана Стојковиќ, Ризична зона

Јасминка Новковска, Нов изглед

Жанета Вангели,
Interuptio cogitandi

Лљпка Делева, Се шетам, гледам
сонувам дење... низ градот

МОЈАТА мапа на Скопје

правено за време на немирите во Македонија. Вториот дел на диптихот претставува еднобојна зелена површина добиена со засадување на растението униперус хоризонталис, како природна противтежа на артифициелното, како лична проекција на авторката на гарден-арт. **Гордана Вренцоска** сака да го припи-

томи погледот на граѓаните на Скопје кога минуваат покрај градското Кале и кога се згрозуваат од грдите и црни отвори на скривалиштата кои најчесто имаат искршени врати зад кои, ни се чини, се крие *кој-знаеш*. Затоа Вренцоска, со многу колоритни завеси, се обиде да ги "затвори" овие отвори, а сето тоа во една низа ја облагороди монотоната површина на градските ѕидини. **Лљпка Делева** својот концепт - да шета и да сонува по градот и да открива нови места и визури кои поради нашето секо-

јдневно и рутинско минување низ градот не сме во состојба да ги видиме - ни го пренесе и нам, со тоа што делеше флаери-мапи на кои ние треба да ги запишеме и да ги обележиме нашите места, за потоа да ги споделиме со неа, враќајќи ѝ ги тие мапи по пошта. **Наташа Димитријевска** клупите зад *ЕСМ*, кај *Чичко*

Споилко, ги покри со бела хартија за да ни ги отвори очите дека таму каде што јадеме не мора задолжително да биле валкано. **Искра Димитрова** како инструмент го искористи интерактивниот компјутерски проект (www.unet.mk/squareutorija-skorje), со цел да се надминат урбаните недостатоци на градот. На овој начин, авторката сака прашањата на градот да станат предмет на секојдневна комуникација на неговите жители, преку симулирани предлози кои потоа би се имплементирале на основниот проект. **Христина Ивановска** фотографираше натписи на улици што носат имиња на жени. Таа утврди дека од 1078 улици во Скопје, само 24 носат имиња на жени. Фотографиите се изложени во витрината на Про Хелветиа. **Славица Јанешлиева** и **Ана**

Стојковиќ изработија и поставија свои сообраќајни знаци. Оние вообичаените се монотони, а нивните сигнализации се весели.

Моника Мотеска со видеоинсталацијата "Лазење по бело" ја изрази својата метафизичка желба за девствената белина, како синоним за чистотата, а **Јасминка Новковска** наместо грди и валкани контејнери понуди попартистички колорирани. **Вана Урошевиќ** реши малку поинаку да ја *Чисти антикварницата*, правејќи од неа, со игра на светлина и на пена, морско дно и подводен свет, за да проговори за физичкото и за духовното прочистување. Со својата ѕидна инсталација со наслов *Уредување на душата*, **Виолета Чаповска** ја избра болницата како едно од најтажните места во градот. Таа посака да ги "разбие" неизвесноста и исчекувањето, како најприсутни чувства во тој амбиент.

Во еден убав ден, по многу дожд, тринаесетте граѓанки на Скопје го разубавија местото во коешто живееме. ☺

Зоран БОЈАРОВСКИ